

Nuorten sometaidot käyttöön

TYÖPAJAMALLIN JA MATERIAALIN
ESITTELY

7.-9. lk

Lotta Luukila ja Aino-Maria Kangas

Työpajojen rakenne

- 4 x 45 min oppitunti, muutamia viikkoa kirjan lukemiseen 2. ja 3. pajakerran välille
- Vinkkivideo tehdään parin kanssa (pari voi lukea saman kirjan tai eri kirjan) tai yksin

1. tapaamiskerta 45 min

- Esittäytyminen ja työpajojen esittely
- Mikä on kirjavinkki ja kirjavinkkivideo?
- Vinkkausharjoitus
- Pajoissa Sofia Blombergin puheenvuoro/ materiaaleissa Sofian videotervehdys

**Kirjojen valinta
ja lukeminen**

**Lukuaikaa n. 3-
4 viikkoa**

2. tapaamiskerta 45 min

- Kirjakoplan testi: Millainen lukija olen ja mitä lukisin seuraavaksi?
- Kirjavinkit videolta (esim. Kirjakoplan videot) tai livenä (esim. Kirjavinkkari)
- Muistiinpanoja kirjasta -monisteen esittely ja ohjeet
- Valitaan tai jaetaan parit (saa tehdä myös yksin)

3. tapaamiskerta 45 min

- Alkukeskustelu: Mitä kukin on lukenut?
- Pajoissa Venla Roivaisen puheenvuoro, materiaaleissa video aiheesta
- Oman videon suunnittelu ja käsikirjoitus
- Kuvaamisen aloitus

4. tapaamiskerta 45 min

- Videon kuvaaminen ja editointi
- Videon tallennus
- Yhteenveto

Kirjavinkkivideo - mikä ja miksi?

- kirjavinkki videomuodossa
- suositellaan toisille kirjaa, tavoite saada kiinnostumaan
- lyhyt ja ytimekäs
- huumori, yllätykset, efektit, taustamusiikki ym.
- #kirjatok #kirjagram #booktube
- [Kirjakoplan Pelit ja pelaaminen -video TikTok](#)

”

Video on mielestäni paras tapa, koska kaikki eivät jaksakaan lukea pitkiä tekstejä, ja näet ja kuulet fyysisesti, mitä mieltä esittelijä on kirjasta.

Ihmiset jotka jaksavat lukea tekstillä kirjoitettuja kirjasuosituksia, lukevat muutenkin jo paljon kirjoja, mutta jos haluaisi saada jonkun muunkin kiinnostumaan lukemisesta, pitäisi suosituksen mielestäni tulla videona.

Vinkki saisi olla lyhyt ja ytimekäs. Videona se olisi paras, koska nykyään ihmiset eivät jaksakaan lukea, jos se ei ole aikaisemmin ollut mielenkiintoinen aihe katselijalle. Sen takia videolla sen saa kuulostamaan hyvältä

Suoritus

Osaamisalue

- Työpaja sopii esimerkiksi opetussuunnitelman kohtaan T9: Fiktiivisiin teksteihin tutustuminen ja lukukokemuksen jakaminen

“T9 kannustaa oppilasta laajentamaan kiinnostusta itselle uudenlaisia fiktiivisiä kirjallisuus- ja tekstilajityyppejä kohtaan ja monipuolistamaan luku-, kuuntelu- ja katselukokemuksiaan ja niiden jakamisen keinoja sekä syventämään ymmärrystä fiktion keinoista”

- Muita soveltuvia kohtia: T3, T10, T11, T12, T15 tai T16
- Ohjeita ja tehtävän painopistettä voi muokata sen mukaan, mikä osaamisalue työpajalla katetaan

Oppimistavoitteita

- Oppilas tuntee kirjavinkin tekstilajina
- Oppilas tutustuu uusiin kirjoihin ja lukee kirjan
- Oppilaan ymmärrys itsestä lukijana kasvaa
- Oppilas osaa käsikirjoittaa lukemastaan kirjasta kirjavinkin
- Oppilas osaa tehdä kirjavinkin videomuotoon
- Oppilas tutustuu sosiaalisen median kirjayhteisöihin
- Oppilas tutustuu videotervehdysten ja mahdollisen kirjastoyhteistyön muodossa erilaisiin kirjallisuuden alan ammatteihin

Mitä tarvitaan?

- Aikaa: 4 x 45 min oppituntia, 2. ja 3. kerran väliin lukuaikaa (3-4 viikkoa)
- Mahdollisesti yhteistyö kirjaston kanssa: vinkkari / vierailu
- Kirjavinkkejä nuoria kiinnostavista aihepiireistä
- Tiloja kuvaamiseen (tapaamiskerrat 3 ja 4)
- Puhelimet tai tabletit (tapaamiskerrat 3 ja 4)
- Mieti etukäteen, millaisia kirjoja tehtävässä voi käyttää. Voiko kirjan esimerkiksi kuunnella? Tarvitseeko joku oppilaista pääsyn Celia-kirjastoon?

”

Usein kirjavinkkaukset ovat saaneet minut kiinnostumaan kirjasta, koska silloin saan tietoo mitä kirjassa tapahtuu ja kiinnostaako aihe minua.

Mitä materiaalit sisältävät?

Opettajalle

- Tuntisuunnitelma
- Valmiit diat oppitunneille
- Vinkkejä valmistautumiseen
- Koulutusvideo ja diat
- Koonti tekijänoikeusasioista

Oppilaalle

- Muistiinpanoja kirjasta -lomake täytettäväksi lukuprosessin aikana
- Millainen lukija olen ja mitä lukisin seuraavaksi? -testi
- Videotervehdykset
- Kirjakoplan vinkkivideot
- Vinkkilistat

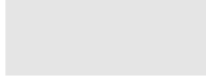
MUISTIINPANOJA KIRJASTA

Kirjan nimi _____

Tekijä(t) _____

Kustantamo _____

Millaisia odotuksia sinulla on/oli kirjasta ennen lukemista?

Mitä teemoja tai aiheita kirjassa on? Ympyröi yksi tai useampi.

Luonto ja ilmasto Mysteeri Rakkaus
Koulumaailma Ystävyys Yksinäisyys
Identiteetti Perhesuhteet Kulttuurit
Harrastaminen Taikuus Huumori
Seikkailu Ihastuminen Tulevaisuus
Tasa-arvo Vaikuttaminen Teknologia
Pelaaminen Mielenterveys Valta

Jokin muu, mikä?: _____

Oliko kirja nopea- vai hidaskuinen? Merkitse janalle.

Kokeile tiivistää kirjan juoni muutamaan lauseeseen s

Montako tähteä annat kirjalle?

Mitä tunteit Väritä yksi t

Mistä pidit

Kenelle kirj

Inspiraatiot (toiminta, v

MUISTIINPANOJA KIRJASTA

Kirjan nimi Mun vuoro

Tekijä(t) Angie Thomas

Kustantamo Otava

Mitä tunteita kirja herättää? Väritä yksi tai useampi.

Mistä pidit kirjassa? TOP3

★ Todentuntuiset hahmot vikoineen

★ Rappihaaveiden seuraaminen

★ Rasismin käsittely

Kenelle kirja sopii?

👤 Yhteiskunnallisista asioista kiinnostuneet

👤 Musiikista (erityisesti rap) kiinnostuneet

Inspiraatiota kirjasta vinkkivideoon (toiminta, vaatetus, rekvisiitta jne.)

💡 Huppari

💡 Mikrotoni

💡 bling

Kokeile tiivistää kirjan juoni muutamaan lauseeseen spoileritea välttäen!
16-v Bri haaveilee räpparin urasta ja kamppailee samalla koulun rasisen asenteen kanssa.
Brin perhe on taloudellisesti vaikeuksissa, ja räpparina hän voisi auttaa. Mutta millä hinnalla?

Montako tähteä annat kirjalle?

Millainen lukija olen?
Mitä lukisin seuraavaksi?

KIRJAKOPLAN TESTI

1. Mikä näistä emojeista kuvaa sinua parhaiten?

- a. 😊
- b. 🍌
- c. 🦋
- d. ❤️

2. Mikä näistä olisi profiilikuvasi?

- a. Peiliselvie
- b. Taiteellinen omakuva
- c. Hahmo tai maisema
- d. Juhlissa otettu kuva minusta

3. Mihin somen ilmiöön tai haasteeseen osallistut?

- a. Teen tanssivideon
- b. Osallistun lukuhaasteeseen
- c. Teen uuden avatarin
- d. Lipsynkkaan rakkauslaulua

Muista tietosuoja ja tekijänoikeus!

- Julkisilla paikoilla saa kuvata, yksityisillä luvan kanssa
- Videolla näkyviltä henkilöiltä kuvauslupa (+julkaisulupa)
- Videon julkaisuun tarvitaan lupa kaikilta tekijöiltä / alaikäisiltä huoltajan lupa
- Kirjaa saa näyttää ja siitä saa lukea sitaatin vinkin tueksi
- Tarkista musiikin luvat: tarvittaessa lupa Teostolta
- Somekanavien tarjoama musiikkivalikoima on valmiiksi lisensoitu eli sitä voi huoletta käyttää
- Huom! Oppilaalla on aina tekijänoikeus itse tekemäänsä aineistoon
- Hyvä tietolähde on Kopioston [Kopiraattilan koulu](#)
 - Esim. Muistilistakone on hyödyllinen ja helppokäyttöinen työväline

Monet oppilaat eivät halua videoitaan julki, mutta tärkeää onkin työpajassa turvallisesti harjoitella somevideon tekemistä ja kirjallisuuskeskusteluun osallistumista.

Nuorten sometaidot käyttöön

- Kirjavinkkejä ei tarvitse tehdä samalla kaavalla: omaa kokemusta ja osaamista saa hyödyntää
- Someosaamista on monenlaista – esimerkiksi somen seuraaminen kerryttää näkemystä. Voisiko TikTok-ilmiön valjastaa kirjavinkkiin?
- Monet nuoret eivät tiedä, että heidän mielipiteensä kirjasta ovat tärkeitä ja kiinnostavia – tässä he tarvitsevat apua!